

В подобна ситуация разнопосочността на оценките и реакциите към „своите“ и към „другите“ е напълно нормологичен и твърде често задължителен акт.

Обстоятелствата, свързани с подобна „разноезичност“ на апробативния процес, отразяват и възпроизвеждат във и чрез себе си вътрешноетничната хетерогенност на циганите. Те демонстрират пряко или косвено отсъствието на общовалидни за целия ромски етнос, за тоталната му битийност и душевност (в исторически и съвременен ракурс) ценностно-нормативни еталони и критерии. Хоризонталната приземеност и закрепостеност, амбивалентността на ромската екзистенция, неформалността на херметизираните и сякаш самозадоволяващи се във и чрез себе си отделни групи, вертикализационните стремежи (търсещи реализация чрез напускане на „своето“ и ориентиране към „чуждото“ пространствено предислоциране) детерминират и стимулират липсата на аксиално-прескриптивна хомогенност в тоталността на циганския етнос. Това вече предполага да се приема като „нормологично всекидневие“ (и в исторически, а и в съвременен план) плурализъмът при оценяването на аналогични постъпки и простъпки в едни и същи парцели на жизненото пространство.

„Двойното счетоводство“, различният „аршин“, съобразно които се определят и санкционират поведенските изяви от страна на „свой“ или на „чужди“ (но не и с иноетничен произход), придобиват роля на легитимен и валидиращащ фактор във вътрешногруповата социална перцепция, рефлексия и в междугруповата реактивност. Тъкмо неприлагането и несъобразяването с този фактор биха се възприели като „патологично отклонение“, като опасен симптом във всекидневната битност и душевната интенционалност. С това именно се обясняват позволеността и дори понякога задължителността на определен род преференции и прерогативи към поведенската определеност на представителите на определена ромска група помежду им, както и към субектите от други цигански формации. Интересно в случая е, че понякога валидиращата и регулативно-санкциониращата значимост на подобни преференции и прерогативи не се прилагат толкова стриктно или по принцип към иноетнични субек-